

წამებად წმიდისა შუშანიკისი, დედოფლისაჲ

**და აწ დამტკიცებულად გითხრა თქუნ აღსასრული წმიდისა და სანატრელისა
შუშანიკისი:**

I.

იყო, მერვესა წელსა სპარსთა მეფისასა, კარად სამეფოდ წარემართა ვარსქენ პიტიახში, ძმ არშუშადსი, რამეთუ პირველ იგიცა იყო ქრისტიანე, ნაშობი მამისა და დედისა ქრისტიანეთად. და ცოლად მისა იყო ასული ვარდანისი, სომეხთა სპადსპეტისაჲ, რომლისათვის-ესე მივწერე თქუნდა, მამისაგან სახელით - ვარდან, - და სიყუარულით სახელი მისი - შუშანიკ, მოშიში ღმრთისაჲ, ვითარცა-იგი ვთქუთ, სიყრმითგან თვისით.

და უკეთურებისა მის სახისა ქმრისა მისისაჲსა მარადის გულს-ეტყვნ და ევედრებინ ყოველთავე ლოცვის-ყოფად მისთვის. რადთამცა ცვალა იგი ღმერთმან სახისა მისგან უგუნურებისა და იქმნამცა გონიერებასა ქრისტესსა.

ხოლო ამის უბადრუკისა და სამგზის საწყალობელისა ვარსქენისი ვითარმე ვინ თქუას ყოვლად განწირულისაჲ, ვითარ-იგი განაგდო სანატრელი სასოებაჲ ქრისტესი, ანუ ვინ არა სტიროდის მას, რომელსა არცა ჭირი ეხილვა, არცა შიში, არცა მახული, არცა პყრობილებაჲ ქრისტესთვის?!

რამეთუ რაჟამს წარდგა იგი წინაშე სპარსთა მეფისა, არა თუ პატივისა მოღებისათვის, არამედ ძღუნად თავსა თვისსა შესწირვდა მეფისა მის მიმართ, უვარის-ყოფითა ჭეშმარიტისა ღმრთისაჲთა და თაყუანის-სცემდა ცეცხლსა, რამეთუ ყოველით კერძოვე თავი თვისი ქრისტესგან განაგდო.

ხოლო საწყალობელი ესე ცოლსა ითხოვდა სპარსთა მეფისაგან, რადთამცა სათნო-ეყო მეფესა, და ესრეთ ეტყოდა, ვითარმედ: „რომელი-იგი ბუნებითი ცოლი არს და შვილნი, იგინიცა ესრევე მოვაქცინე შენსა სჯულსა, ვითარცა-ესე მე“. ამას უქადებდა, რომელი-იგი არა აქუნდა ჳელთა შუშანიკისაგან. მაშინ განიხარა მეფემან და ბრძანა ცოლად მისა ასული მეფისაჲ.

II.

და იჯმნა მეფისაგან სპარსთაჲსა პიტიახშმან. და ვითარცა მოიწია იგი საზღვართა ქართლისათა, ქვეყანასა მას ჳერეთისასა, ზრახვა-ყო, რადთა აუწყოს და წინამიეგებნენ მას აზნაურნი და მისნი ძენი და მსახურნი მისნი, რადთა მათ გამო, ვითარცა გუელი, სოფლად შევიდეს. და წარმოჳმართა საიდასპანოჲთა ცხენითა მონაჲ თვისი. და ვითარცა მოვიდა დაბასა, რომელსა სახელი ჳრქჳან ცურტავ.

და ვითარცა მოიწია და შევიდა წინაშე შუშანიკისა, დედოფლისა ჩუენისა, კითხვად ჳრქჳა, ხოლო სანატრელმან შუშანიკ, ვითარცა წინაჲსწარმეტყუელმან ჳრქჳა: „უკუეთუ სულითა ცხოველ არს იგი, ცოცხალმცა ხართ, იგიცა და შენცა. უკუეთუ სულითა მომკუდარ ხართ, მოკითხვად ეგე შენი შენდავე მოიქეცინ!“ . ხოლო კაცმან მან ვერ იკადრა

სიტყუად მისა. ხოლო წმიდად შუშანიკ აფუცებდა და ჰკითხვდა დამტკიცებულად. ხოლო კაცმან უთხრა მართალი და ჰრქუა, ვითარმედ: „ვარსქენ უვარ-ყო ჭემმარიტი ღმერთი“.

ვითარცა ესმა ნეტარსა შუშანიკს, დავარდა ქუეყანასა ზედა და თავსა დამართ სცემდა და ცრემლითა მწართა იტყოდა: „საწყალობელ იქმნა უბადრუკი ვარსქენ, რამეთუ უვარ-ყო ჭემმარიტი ღმერთი და აღიარა ატროშანი და შეერთო იგი უღმრთოთა“.

და აღდგა და დაუტევა ტაძარი თვისი და ღმრთისმოშიშებით ეკლესიად შევიდა და თანა მიიყვანა სამნი იგი ძენი და ერთი ასული და წარადგინა იგინი წინაშე საკურთხეველისა და ესრეთ ილოცვიდა და იტყოდა: „უფალო ღმერთო, შენნი მოცემულნი არიან და შენ დაიცვენ ესენი, განათლებულნი წმიდისაგან ემბაზისა, მადლითა სულისა წმიდისაჲთა, ყოფად ერთ სამწყსო ერთისა მწყემსისა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესა!“

და ვითარცა მწუხრისა ჟამი აღასრულეს, სახლაკი ერთი მცირე პოვა მახლობელად ეკლესიასა და შევიდა მუნ შინა სიმწართა სავსე და მიეყრდნა ყურესა ერთსა და მწართა ცრემლითა ტიროდა.

III.

ხოლო ეპისკოპოსი იგი სახლისა მის პიტიახშისაჲ, რომელსა სახელი ერქუა აფოც, არა მუნ იყო, არამედ კაცისა ვისამე წმიდისა ვანად მისრულ იყო კითხვად რადსამე სიტყვსა. და მეცა, ხუცესი დედოფლისა შუშანიკისი, თანავყევანდი ეპისკოპოსსა მას. და მყის მოიწია ჩუენდა დიაკონი შინაჲთ და გვთხრა ჩუენ ესე ყოველი - მოსლვაჲ პიტიახშისაჲ და საქმენი დედოფლისანი. ხოლო ჩუენ აღვივსენით მწუხარებითა და დიდითაი ტირილითა ვტიროდეთ განმწარებულნი ცოდვათ ჩუენთა წარმოჩინებისათჳს.

ხოლო მე ვიჯმენ ადრე და მივიწიე დაბასა მას, რომელსაცა იყო ნეტარი შუშანიკ. და ვითარცა ვიხილე იგი განმწარებული, მეცა ვტიროდე მის თანავე. და ვარქვი ნეტარსა შუშანიკს: „ლუაწლსა დიდსა შესლვად ხარ, დედოფალო! ეკრძალე სარწმუნოებასა ქრისტესსა, ნუ-უკუე მტერმან, ვითარცა სრსულმან, სამოვარი პოოს შენ თანა“. ხოლო წმიდამან შუშანიკ მრქუა მე: „ხუცეს, და მეცა დიდსა ლუაწლსა განმზადებულ ვარ“. და მე ვარქუ მას: „ეგრწთ არს. მწნე იყავ, მოთმინე და სულგრძელ“. ხოლო მან მრქუა მე: „ჩემდა მარტომსა არიან ჭირნი ესე!“

ხოლო მე ვარქუ მას: „ჭირნი შენნი ჭირნი ჩუენნი არიან და სიხარული შენი სიხარული ჩუენი არს. ჩუენი არა ხოლო თუ დედოფალი ოდენ იყავ, არამედ ჩუენ, ყოველთა, ვითარცა შვილთა, გუხედევდ“.

და ვარქუ მე სანატრელსა მას: „ხუაშიადადრე, ვითარ გეგულებს, მითხარ მე, რაჲთა უწყოდნი და აღწერო შრომაჲ შენი“. ხოლო მან მრქუა მე: „რასა მკითხავ ამას?“ დ მე მიუგე და ვარქუ მას: „მტკიცედ სდგაა?“ და მან მრქუა მე: „ნუ იყოფინ ჩემდა, თუმცა ვეზიარე საქმეთა და ცოდვათა ვარსქენისათა!“ მე მიუგე და ვარქუ მას: „მწარე გონება აქუს მას, გუემასა და ტანჯუასა დიდსა შეგაგდოს შენ“. ხოლო მან მრქუა მე: „უმჯობეს

არს ჩემდა კელთა მისთაგან სიკუდილი, ვიდრე ჩემი და მისი შეკრება და წარწყმედად სულისა ჩემისა, რამეთუ მასმის მე პავლს მოციქულისაგან: „არა დამონებულ არს ძმად, გინა და, არამედ განეყენენ“. და მე ვთქუ: „ეგრეთ არს“.

IV.

და ვიდრე ჩუენ ამას სიტყუასა შინა ვიყვენით, კაცი ერთი სპარსი მოვიდა და შევიდა იგი წინაშე ნეტარისა შუშანიკისა, და ტირილით იტყოდა: „ესევეთარი სახლი მშვდობისად ვითარ საწყალობელ იქმნა და სიხარული მწუხარებად გარდაიქცა“. ხოლო ზრახვითა იყო იგი ვარსქენისითა და ზაკუვით იტყოდა ამას და უნდა მონადირებად ნეტარისა მის. ხოლო წმიდამან მან ცნა ზაკუვითი იგი ზრახვად მისი და მოიზღუდა თავი მისი მტკიცედ.

და შემდგომად სამისა დღისა მოვიდა ვარსქენ პიტიახში. და უთხრა სპარსმან მან ფარულად და ჰრქუა: „მე ვითარ მიცნობიეს, ცოლი შენი განდგომილ არს შენგან. და მე გეტყვ შენ: ნუ რას ფიცხელსა სიტყუასა ეტყვ მას, რამეთუ დედათა ბუნებად იწრო არს“.

და ხვალისა დღე, ვითარ აღდგა პიტიახში, გვწოდა ჩუენ, ხუცესთა, და მივედით. და სიხარულით შეგვმთხვნა და გვრქუა ჩუენ: „აწ ნუ რას მერიდებით მე ნუცა და გმაგ“. და ჩუენ მიუგეთ და ვარქუთ: „წარსწყმიდე თავი შენი და ჩუენცა წარგუწყმიდენ“. მაშინლა იწყო სიტყუად და თქუა: „რამსა კელ-იწიფა ჩემ ზედა ცოლმან ჩემმან ესევეთარისა საქმედ? აწ მივედით და არქუთ, ვითარმედ შენ ჩემი ხატი დაამკუ. და საგებელსა ჩემსა ნაცარი გარდაასხ. და შენი ადგილი დაგიტევებიეს და სხუად წარსრულ ხარ“. ხოლო წმიდამან შუშანიკ თქუა: „არა თუ მე აღმემართა ხატი იგი? და მემცა დავამკუ! ხოლო მამამან შენმან აღჰმართნა სამარტვლენი და ეკლესიანი აღაშწნნა, და შენ მამისა შენისა საქმენი განრჰყუნენ და სხუად გარდააქციენ კეთილნი მისნი. მამამან შენმან წმიდანი შემოიხუნა სახიდ თვსა, ხოლო შენ დევნი შემოიხუნენ, მან ღმერთი ცათად და ქუეყანისად აღიარა და ჰრწმენა, ხოლო შენ ღმერთი ჭემმარიტი უვარ-ჰყავ და ცეცხლსა თაყუანის-ეც, და ვითარცა შენ შემოქმედი შენი უვარ-ჰყავ, ეგრეცა მე შენ შეურაცხ-გყავ. და, თუ მრავალი ტანჯვად მოაწიო ჩემ ზედა, მე არა ვეზიარო საქმეთა შენთა!“

ხოლო ჩუენ ესე ყოველი მიუთხართ პიტიახშსა. ხოლო მან განიწყო გული და იბრდღუენდა მისთვს.

V.

მერმე მიავლინა ჯოჯიკ, ძმად თვსი, და ცოლი ჯოჯიკისი, ძმის ცოლი თვსი, და ეპისკოპოსი სახლისა თვსისად და ჰრქუა მათ: „ესრეთ არქუთ: აღდეგ და მოვედ ადგილსა თვსსა და ნუ ეგვეთარი გონებად გიჰყრიეს, უკუეთუ არა, თრევით მოგიტრიო!“

და ვითარ მიიწინეს და შევიდეს წინაშე დედოფლისა და მრავალსა დასაჯერებელსა სიტყუასა ეტყოდეს მას, მაშინ წმიდამან შუშანიკ ჰრქუა მათ: „კაცნო ბრძენო, თქუენ კეთილად იტყვთ, გარნა ნუ დაგიჯერებიეს, თუმცა მე მისა ცოლადლა ვიყავ. მეგონა მე, ვითარმედ იგი ჩემდა მოვაქციო და ღმერთი ჭემმარიტი აღიაროს, და აწ მე მაიძულებთ ამას ყოფად?! ნუ იყოფინ ესე ჩემდა! და შენ, ჯოჯიკ, არღარა ჩემი მაზლი ხარ და არცაღა

მე შენი ძმისცოლი, არცა ცოლი შენი დაა ჩემი არს, რომელნი მის კერძო და მისთა საქმეთა ზიარ ხართ“. ჰრქუა მას ჯოჯიკ: „უწყი მე, აწ მოავლინნეს მსახურნი და თრევით წარგიყუანოს შენ“. ხოლო წმიდამან შუშანიკ ჰრქუა: „უკუეთუ შემკრას და მითრიოს, მიხარის, რამეთუ მით სახითა იყოს განჩინება ჩემი მისგან“.

და ვითარცა ესმა ესე მისგან, ცრემლოოდეს ყოველნი და ჯოჯიკ აღდგა და ცრემლით გარე განვიდა. ხოლო წმიდამან შუშანიკ ჰრქუა ეპისკოპოსსა: „ვითარ მეტყვ მე დაჯერებად ჩემდა, რამეთუ მან ღმერთი უვარ-ყო?!“ ხოლო ჯოჯიკ ევედრებოდა და ეტყოდა: „დაა ჩუენი ხარ შენ, ნუ წარსწყმედ სახლსა ამას სადედოფლოსა“. ჰრქუა მას წმიდამან შუშანიკ: „უწყი, ვითარმედ დაა ვარ და ერთგან განზრდილნი, ხოლო მაგას ვერ ვჰყოფ, ვითარმცა მოსისხლეობა იქმნა, და თქუენ ყოველნი თანამდებ იქმნენით“.

და ვითარცა ფრიად აურვებდეს მას, აღდგა წმიდაა და ნეტარი შუშანიკ და თანაწარიტანა ევანგელს თვისი, და ტირილით ესრტო იტყოდა: „უფალო ღმერთო, შენ უწყი, ვითარმედ მე გულითად სიკუდილდ მივალ“.

ესე თქუა და წარვიდა მათ თანა, და თანაწარიტანა ევანგელს თვისი და წმიდანი იგი წიგნნი მოწამეთანი. და რაჟამს შევიდა იგი ტაძარსა მას, არა დაჯდა იგი თვისსა მას გალიაკსა, არამედ სენაკსა შინა მცირესა. და აღიპყრნა ჴელნი თვისნი ზეცად წმიდამან შუშანიკ და თქუა: „უფალო ღმერთო, არცა მღვდელთაგანი ვინ იპოვა მოწყალს. არცა ერისა კაცი ვინ გამოჩნდა შორის ერსა ამას. არამედ ყოველთა მე სიკუდილდ მიმითუალეს მტერსა ღმრთისასა ვარსქენს“.

VI.

და შემდგომად ორისა დღისა მოვიდა მგელი იგი ტაძრად და ჰრქუა მსახურთა თვისთა: „ოდეს მე და ჯოჯიკ და ცოლმან მისმან ერთად პური ვჰამოთ, ხოლო სხუასა ნუ ვინ უფლიედ ჩუენ თანა შემოსლვად“. და რაჟამს შემწუხრდა, მოუწოდეს ცოლსა ჯოჯიკისსა და ინებეს ერთად პურისა ჰამად, რადთამცა მოიყვანეს წმიდაა შუშანიკცა. და ვითარცა მოიწია ჟამი პურისა, შევიდეს ჯოჯიკ და ცოლი მისი წინაშე წმიდისა შუშანიკისა, რადთამცა მასცა აჰამეს პური, რამეთუ ყოველნი იგი დღენი უზმასა გარდაევიდნეს. და ვითარცა მეტად აიძულეს და ძლით წარიყვანეს ტაძრად, ხოლო გემოდ არარადასა იხილა. ხოლო ცოლმან ჯოჯიკისმან მიართუა ღვინოდ ჰიქითა და აიძულებდა მას, რადთამცა იგი ხოლო შესუა. ჰრქუა მას წმიდამან შუშანიკ რისხვით: „ოდეს ყოფილ არს აქამომდე, თუმცა მამათა და დედათა ერთად ეჰამა პური?!“ და განყარა ჴელი და ჰიქა იგი პირსა შეალეწა და ღვინოდ იგი დაითხია.

მაშინ იყო უჯეროსა გინებად ვარსქენ და ფერჯითა თვისითა დასთრგუნვდა მას, და აღილო ასტამი და უხეთქნა მას თავსა, და ჩაჰვლა, და თუალი ერთი დაუბუშტა. და მჯიღითა სცემდა პირსა მისსა უწყალოდ და თმითა მიმოითრევდა; ვითარცა მჴეცი მძუნვარს, ყიოდა და იზახდა, ვითაცა ცოფი. მაშინ შუელად აღდგა ჯოჯიკ, ძმა მისი, და იბრძოდეს, ვიდრემდის გუემა იგიცა, და თავსა მისსა მოხეთქა, და ჰირით, ვითარცა კრავი მგელსა, გამოულო ჴელთა მისთა. და ვითარცა მკუდარი, იდვა წმიდაა შუშანიკ ქუეყანასა ზედა, და აგინებდა ვარსქენ თესლ-ტომსა მისსა და სახლისა მაოკრებელად

სახელ-სდებდა მას. და უბრძანა შეკრვად მისი და ბორკილთა შესხმად ფერჯთა მისთად.

და ვითარცა მცირედ და-რე-სცხრა გულისწყრომისაგან, მოვიდა სპარსი იგი და მჭურვალედ ევედრებოდა მას, რადთამცა საკრველთა მათგან განეტევა წმიდად შუშანიკ. და ვითარ ფრიად ევედრებოდა, ბრძანა განტევებად მისი და სენაკსა ერთსა შეეყვანებად და კრძალულად დაცვად მისი ერთითა მსახურითა, და რადთა სხუად არა ვინ შევიდეს ხილვად მისა, - არცა მამაკაცი, არცა დედაკაცი.

VII.

და ვითარცა ცისკარ ოდენ იყო, იკითხა და თქუა მსახურისა მიმართ მისისა, ვითარმედ: „წყლულებისა მისგან ვითარ არს?“ ხოლო მან ჰრქუა მას: „ვერ განსარინებელ არს იგი“. მაშინ თვთ შევიდა და იხილა იგი. და დაუკვრდა დიდძალი იგი სიმსივნე მისი. და ამცნო მსახურსა მას და ჰრქუა: „ნუმცა ვინ შევალს ხილვად მისა“. და თვთ ნადირობად წარვიდა.

ხოლო მე აღდეგ და მივედ და ვარქუ მცველსა მას: „მე ხოლო მარტოდ შემიტევე და ვიხილო წყლულებად იგი მისი“. ხოლო მან მრქუა მე: „ნუუკუე ცნას და მომკლას მე?“ და მე ვარქუ მას: „უბადრუკო, არა მისი განზრდილი ხარა და, თუ მოგკლას შენ მისთვის, რად არს?“ მაშინ შემიტევა მე ფარულად.

და ვითარ შევედ შინა, ვიხილე ხატი მისი დაბძარული და განსივებული, და აღუტევე კმად და ვტიროდე. ხოლო წმიდამან შუშანიკ მრქუა მე: „ნუ სტირ ჩემთვის, რამეთუ დასაბამ სიხარულისა იქმნა ჩემდა ღამე ესე“. და მე ვარქუ წმიდასა შუშანიკს: „მიბრძანე და მოგბანო სისხლი ეგე პირსა შენსა და ნაცარი, რომელი თუალთა შენთა შთახეულ არს, და სალბუნი და წამალი დაგდვა, რადთა ჰე, ღა-მე თუ განიკურნო“. ხოლო წმიდამან შუშანიკ მრქუა მე: „ხუცეს, მაგას ნუ იტყვ, რამეთუ სისხლი ესე განმწმენდელ არს ცოდვათა ჩემთა“.

ხოლო მე მცირედ ვაიძულე მიღებად ჭამადი, რომელი მოემდუნა სამოელ ეპისკოპოსსა და იოვანეს, რამეთუ ფარულად ილუწიდეს და ნუგემინის-სცემდეს. მაშინ მრქუა მე წმიდამან შუშანიკ: „ხუცეს, ვერ ძალ-მიც გემოდს-ხილვად, რამეთუ ყბანი და ზოგნი კბილნი შთამუსრვილ არიან“. მაშინ მივიღე მცირედ ღვინოდ და პური დავალბე და მცირედ გემოდ იხილა. და მე ვისწრაფდი გამოსლვად.

მაშინ მრქუა მე წმიდამან შუშანიკ: „ხუცეს, მიუძღუნაო საკაული ესე მისი, ნუუკუე ითხოვდეს, რამეთუ მე ამას ცხორებასა არღარა მეკმარების!“ ხოლო მე ვარქუ: „ნუ რას ისწრაფი, იყოს შენ თანა“. და ჩუენდა ამას განვიზრახევდით, მოვიდა ყრმად ერთი და თქუა: „იაკობ მანდა არსა?“ და მე ვარქუ, ვითარმედ: „რად გინებს?“ და მან მრქუა: „უწესს პიტიახში. და მე დამიკვრდა, თუ რადსა-მე მიწესს ამას ჟამსა?! და მივისწრაფე და მივედ და მან მრქუა მე: „უწყია, ხუცეს, მე ბრძოლად წარვალ ჰონთა ზედა? და ჩემი სამკაული მას არა დაუტეო. ოდეს იგი არა ჩემი ცოლი არს, იპოოს ვინმე, რომელმან განკაფოს იგი. მივედ და მომართუ იგი ყოველივე, რადცა-რად არს!“ ხოლო მე მივედ და უთხარ წმიდასა შუშანიკს. ხოლო მან განიხარა ფრიად და მადლი მისცა ღმერთსა და ყოველივე

მომიძღუნა. და მივართუ პიტიახშსა და მან მიიღო ჩემგან, აღიხილნა და იპოვა ყოველი გებულად. და კუალად თქუა: „მერმეცა იპოოს ვინმე, რომელმან ესე შეამკოს“.

VIII.

და ვითარცა მოიწინეს დიდნი იგი მარხვანი, მივიდა ნეტარი იგი შუშანიკ მახლობელად წმიდასა ეკლესიასა და იძია მცირე სენაკი და მუნ დაეყუდა. და იყო სენაკსა მას მცირე სარკუმელი და დაყო იგი. და იყო ბნელსა მას შინა მარხვით და ლოცვით და ტირილით. და ჰრქუა ვინმე პიტიახშსა საკუთარმან მისმან, ვითარმედ: „ამათ წმიდათა მარხვათა ნუ რას ერტყვ მას“.

და ვითარ მოიწია აღვსებისა ორშაბათი და მოვიდა პიტიახში ბრძოლისა მისგან ჰონთაძსა, ეშმაკი თხრიდა გულსა მისსა. და აღდგა და მივიდა ეკლესიად და ეტყოდა ეპისკოპოსსა მას აფოცს: „გამომეც ცოლი ჩემი, რად განმაშორებ ჩემგან?“ და იწყო გინებად და გმობად ღმრთისა სასტიკად. ხოლო ხუცესმან ერთმან ჰრქუა მას: „უფალო, რაღსა ეგრე იქმ, და იტყვ ეგრეთ ბოროტსა და აგინებ ეპისკოპოსსა, და წმიდასა შუშანიკს რისხვით ეტყვ?“ ხოლო მან უხეთქნა კუერთხითა ხუცესსა მას ზურგსა. და მან ვერღარა იკადრა სიტყუად.

და ეგრეთ წმიდად შუშანიკ თრევით მოითრია თიჯათა შიგან და ეკალთა ზედა ეკლესიით ვიდრე ტაძრადმდე, ვითარცა მკურადი, მიერთრია; და ადგილდ-ადგილდ ქუე ძეძვ დაეფინა. და თვთ ფერჯნი დაიდგნის ძეძუსა მას ზედა, და კუბასტნი შუშანიკისნი და ჯორცნი წულილ-წულილად დაეძმარნეს ძეძუსა მას. და ეგრეთ მოიყვანეს იგი ტაძრად.

და უბრძანა შეკრვამ მისი და ცემა. ბოროტებდა და იტყოდა: „აჰა, ეგერა, არა გერგო შენ ეკლესიად შენი და არცა ზურგნი ეგე შენნი ქრისტიანენი, და უფალი იგი მათი!“

და ვითარცა სცეს კუერთხსა სამას ოდენ, არა რად აღმოჯდა პირსა მისსა ვაებად, არცა კუნესად. მაშინლა ჰრქუა წმიდამან შუშანიკ ურჩულოსა ვარსქენს: „უბადოო, შენლა თავი თვისი არა შეიწყალე და განსდეგ ღმრთისაგან, შენ მემცა შემიწყალეა?!“

და ვითარცა იხილა დიდძალი იგი სისხლი, რომელ დამოსდიოდა ჩჩვლთა მათ ჯორცთა მისთა, მაშინ უბრძანა დადებამ ჯაჭვ ქედსა მისსა. და უბრძანა სენეკაპანსა ერთსა, რადთა წარიყვანონ წმიდად შუშანიკ ციხედ და საპყრობილესა ბნელსა შეაყენონ იგი, და მოკუდეს.

IX.

დიაკონი ვინმე ერთი მის ეპისკოპოსისად დგა წმიდისა შუშანიკის თანა მას ჟამსა, რომელსა გამოჰყვანდა იგი ტაძრით, და უნდა, რადთამცა ჰრქუა, თუ: „მტკიცედ დეგ!“ და თუალი ჰკიდა პიტიახშმან, სხუად ვერღარად სცალდა სიტყუად, ესთენ ოდენ ჰრქუა: „მტკი...“ და დადუმნა ხოლო და სივლტოლად იწყო სწრაფით.

მაშინ წარმოიყვანეს და მოჰყვანდა წმიდად შუშანიკ უკამური და თმაგარდატევებული,

ვითარცა ერთი ვინმე შეურაცხთაგანი, და ვერვინ იკადრა თავდა მისსა დაბურვად, რამეთუ პიტიახში იგი მკედრ შეუდგა უკუანა კუალსა მისსა და აგინებდა მას მრავლითა გინებითა.

და მივიდოდა წმიდისა მის თან ამბოხი მრავალი დედებისა და მამაბისაჲ, სიმრავლჳ ურიცხვ, რამეთუ უკუანა შეუდგეს, ჳმაჲ აღემაღლა და ტიროდეს და იკაცდეს დაწუთა მათთა და საწყალობელად დასთხევდეს ცრემლთა მათთა წმიდისა შუშანიკისთვს. ხოლო წმიდამან შუშანიკ უკმოჰხედნა ერსა მას და ჰრქუა მათ: „ნუ სტიროთ, ძმანო ჩემნო და დანო ჩემნო და შვილნო ჩემნო, არამედ ლოცვასა მომიჰსენეთ. და ჯმნულმცა ვარ მე თქუენგან ამიერითგან, რამეთუ არღარა მიხილოთ ცოცხალი გამოსრული ციხით“. და ვითარცა იხილა პიტიახშმან ამბოხი იგი და ტირილი მამათა და დედათაჲ, მოხუცებულთა და ყრმათაჲ, მკედრ მიმოდასდევინ და მეოტ-ჰყოფნ მათ ყოველთა. და ვითარცა მიიწინეს ჳიდსა მას ციხისასა, ჰრქუა პიტიახშმან წმიდასა შუშანიკს: „შენდა ეგდენ ყოფად არს ფერჳითა შენითა სლვად, რამეთუ ცოცხალი არღარა გამოსლვად ხარ, გარნა თუ ოთხითა გამოგიღონ“.

და ვითარცა შევიდეს ციხედ, პოვეს სახლაკი ერთი ჩრდილოთ კერძო, მცირჳ და ბნელი, და მუნ შეაყენეს წმიდაჲ იგი. და ჯაჰჳ იგი, რომელ ედვა ქედსა მისსა ზედა, ეგრეთვე ედვა, და დაჰბეჰდა ურჩულომან ვარსქენ ბეჰდითა თვსითა. ხოლო წმიდამან შუშანიკ თქუა: „მე ამას მხიარულ ვარ, რადთა აჲა ვიტანჯო და მუნ განვისვენო“. ხოლო პიტიახშმან ჰრქუა მას: „ჰე, ჰე, განისუენე!“

მაშინ დაადგინნა მცუელნი მის ზედა და ამცნო მათ, რადთა სიყმილითა მოკლან იგი. და ესრეთ ეტყოდა მათ: „გეტყვ თქუენ, უკუეთუ ვინმე შევიდეს მისა, მამაკაცი, გინა დედაკაცი, იხილენით თავნი თქუენნი და ცოლნი და შვილნი და სახლნი თქუენნი! უბრალომცა ვარ, რად გიყო თქუენ!“ მაშინ გამოვიდა ციხით.

X.

და მესამესა კვრიაკესა მოუწოდა მცველსა ერთსა, და ჰჳითხა მას და ჰრქუა: „აჲამომდე ცოცხალდა არსა საწყალობელი იგი?“ ხოლო მან ჰრქუა: „უფალო, სიკუდილდ კერძო უფრო საგონებელ არს, ვიდრე სიცოცხლით, რამეთუ შიმშილითა უფრომს ხოლო მოკუდების, რამეთუ არა რას მიიღებს საზრდელსა“. ხოლო მან ჰრქუა: „ნურა რად გგლიან, უტე, მოკუდეს!“

ხოლო მე მრავლითა ვედრებითა ვარქუ მცველსა მას და უქადე ჰურჳერი ერთი სამისოდ. და ძნად თავს-იდვა შეტევებად ჩემი და მრქუა მე: „რაჲამს დაღამდეს, მოვედ შენ ხოლო მარტოდ“. და ვითარ შემიყვანა მცველმან მან და ვიხილე ტარიგი იგი ქრისტესი შუენიერად, ვითარცა სძალი, შემკული საკრველთა მათგან, და მე ვითარ ვერ დამითმო გულმან, ვტიროდე ფრიად. ხოლო წმიდამან შუშანიკ მრქუა მე: „კეთილისა ამისთვს სტირა, ხუცეს?“ ხოლო მცველმან მან მრქუა მე: „ესელა თუმცა მეცნა, არამცა შემოგიტევე შენ“. ხოლო მე ვიწყე სიტყუად და განმტკიცებად მისა, რავდენი ღმერთმან მომცა მე სიტყუად. და ვიჯმენ მისგან და წარვედ სწრაფით ვანად ჩემდა.

ხოლო პიტიახში ჩორდ წარემართა. და ჯოჯიკ, ძმა მისი, არა დახუდა, ოდეს საქმე ესე იქმნა წმიდისა შუშანიკისა ზედა. და ვითარ მოიწია ჯოჯიკ, უკუანა სდევდა პიტიახსა. და მიეწია მას საზღვართა ჰერეთისასა, და ევედრებოდა მას ფრიად, რადთამცა ბრძანა საკრველთა მათგან განტევეზად მისი. და ვითარ ფრიად აწყინა, ბრძანა განტევეზად საკრველთაგან ოდენ. და ვითარ მოვიდა ჯოჯიკ, აღჰკადა ჯაჰჰ იგი ქედსა მისსა, ხოლო ბორკილთა არა თავს-იდუა წმიდამან შუშანიკ ვიდრე აღსასრულამდე მითურთ. რამეთუ ექუსი წელი ციხესა მას შინა აღესრულა და წესიერებითა საღმრთოთა ყუაოდა: მარხვითა მარადის, მღვდარებითა, ზედგომითა, თაყუანის-ცემითა უწყინოდ და კითხვითა წიგნთადათა მოუწყინებულად: განაბრწყინა და განაშუენა ყოველი იგი ციხე სულიერითა მით ქნართა.

XI.

და მიერთგან განითქუა ყოველსა ქართლსა საქმე მისი. და მოვიდოდეს მამანი და დედანი აღნათქუემთა შესაწირად და, რად ვის უკმადა, მიემადლებოდა წმიდითა ლოცვითა ნეტარისა შუშანიკისითა, რომელსა მისცემდა მას კაცთმოყუარე ღმერთი: უშვილოთა - შვილი, სნეულთა - კურნება, ბრძათა - თუალთა ახილვა.

იყო ვინმე დედაკაცი ერთი სპარსი მოგვ, რომელსა განბორებისა საღმრთობად აქუდა. და მოვიდა იგი წმიდისა შუშანიკისა, ხოლო იგი ასწავებდა მას, რადთამცა დაუტევა მოგობად იგი და იქმნა ქრისტიანე. ხოლო დედაკაცმან მან თავს-იდუა ადრე-ადრე. და იგი ასწავებდა დედაკაცსა მას და ეტყოდა, ვითარმედ: „მივედ იერუსალემდ და განსწმიდნე განბორებისა მისგან შენისა“. და მან გულსმოდგინედ შეიწყინარა და წარემართა გზასა მას სახელითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა. და განიკურნა იგი საღმრთობისა მისგან. და ვითარ გარემოიქცა იგი სიხარულითა დიდითა და მოიწია მუნვე, მოვიდა იგი წმიდისა შუშანიკისა მადლისა გარდაჯდად და წარვიდა სახიდ თვსა სიხარულით განმრთელებული.

XII.

ხოლო წმიდამან შუშანიკ ნაცვლად ჭიჭნაუხტისა საქმისა დიდითა გულსმოდგინებითა კელთა აღიხუნა დავითნი და მცირედთა დღეთა შემდგომად ასერგასისნი იგი ფსალმუნნი დაისწავლნა, რომლითა-იგი დღე და ღამე ზესკნელითა მის მეუფისა მიმართ სათნოსა მას გალობასა შესწირვიდა ცრემლით.

და უთხრეს ნეტარსა შუშანიკს, ვითარმედ: „შვილნი იგი შენნი მოაქცინა მოგობასა“. მაშინ იწყო თაყუანის-ცემად ღმრთისა მიმართ ტირილითა დიდითა და თავსა თვსსა ქუე დამართ სცემდა, სულთ-ითქუნა და თქუა: „გმადლობ შენ, უფალო ღმერთო ჩემო, რამეთუ იყვნესე არა ჩემნი, არამედ შენნი მოცემულნი იყვნეს. ვითარცა გნებავს, იყავნ ნებად შენი, უფალო, და დამიცევ მე საქმეთაგან მტერისათა“.

და მე მივედ და ვიხილე წმიდად შუშანიკ დამმრზალი და დაბუმებული ტირილითა. და მოედლუნა წმიდასა მას ეპისკოპოსსა საზრდელი, და ვითარ ფრიად ვაძულე, მცირედ ოდენ გემო იხილა და ვკმადლობდით ღმერთსა. და ვიდრე მუნ ჟამამდე მოვიდიან შვილნი იგი მისნი ხილვად დედისა თვსისა, ხოლო რაჟამს მიექცნეს და უვარ-ყვესცა

ღმერთი, ვერღარა იკადრეს ხილვად მისა, არამედ სახელიცა მისი სძაგდა სმენად.

XIII.

და მერმე მოციქულნი მოავლინნა პიტიახშმან და ჰრქუა: „ანუ ნებაჲ ჩემი ყავ და მოვედ ტაძრად, უკუეთუ არა მოხვდე შინა, ჩორდ წარგცე შენ, ანუ კარად, კარაულითა“. ხოლო წმიდამან შუშანიკ მიჰრქუა ესრეთ: „უბადოვო და უგულისხმოვო, ხოლო მე თუ კარად, ნუ ჩორდ წარმცე, ვინ უწყის, თუ მუნ კეთილსა რასმე შევემთხვო და ბოროტსა ამას განვერე“. და გულსა ეტყოდა პიტიახში იგი სიტყუათა მათთვის, ვითარ-იგი ჰრქუა მას, ვითარმედ: - ვინ უწყის, თუ კეთილსა რასმე მივემთხვო, - ვითარმედ ნუუკუე მთავართაგანსა ვისმე ეცოლოს, და მიერითგან არღარავინ მიავლინა მისა. ხოლო წმიდაჲ შუშანიკ ბოროტთა მათ გუემათა დათმენათათვს იტყოდა, რადთამცა სათნო-ეყო ღმერთსა.

ხოლო პიტიახშმან გამოირჩია ძუძუდმტე მისი საკუთარი, რადთა მოიყვანოს იგი ტაძრად. და ვითარცა ჰრქუა კაცმან მან: „ისმინე ჩემი და ჩამოვედ ტაძრად, და ნუ აოჭრებ სახლსა მას თქუენსა“, ჰრქუა მას წმიდამან შუშანიკ: „არქუ მას უღმრთოსა, ვითარმედ: „შენ მომკალ და მარქუ მე: ცოცხალიღა ფერჯითა არა გამოხვდე შენ მაგიერ ციხით. ხოლო აწ, უკუეთუ შემძლებელ ხარ მკუდარსა აღდგინებადმ პირველად დედაჲ შენი აღადგინე, რომელი ურდს დამარხულ არს, გარნა თუ მისა ვერ შემძლებელ ხარ აღდგინებად, ვერცა ჩემდა შემძლებელ ხარ განყვანებად, გარნა თრევით განმითრიო“.

და ვითარცა მიუთხრა პიტიახშსა სიტყუად იგი, მან თქუა: „ნანდვლვე ვთქუ ეგე“.

და მეორესა დღესა შემო-ვინმე-ვიდა და ჰრქუა წმიდასა შუშანიკს: „კეთილად მიუგე მას სიტყუად იგი, რამეთუ მაგით სახით ეგულვებოდა შეტყუვილი შენი, და მას სხუად ზრახვად გულსა მოეკადა სიბოროტისაჲ შენთვის“. წმიდამან შუშანიკ ჰრქუა მას: „და შენ ღმერთი ძილსა შინა ნუ გგონიეს, რომელმან განუმზადნის სიტყუანი პირსა კაცისასა. რამეთუ იტყვს თვთ უფალი: „მე მიუგო სიტყუად თქუენ წილ“.

XIV.

და ვითარცა აღივსებოდა მეექუსე იგი წელი საპყრობილესა მას შინა, ჯეკმა დამაშურალობითა შრომათა მათ შინა სიმწნისა მისისათა სენი სნეულებისაჲ მოიწია მას ზედა, რომელსა-იგი წინასწარ-ულაღადებდი და ვეტყოდე, ვითარმედ: „ნუ ჯეკმა, რამეთუ დაუმძიმებ ჯორცთა მაგათ ზედა, რამეთუ ვერ დაგითმონ და მერმე ვერღარას შემძლებელ იყო ყოფად რასმე საქმედ კეთილსა ეგოდენითა მაგით ფიცხლად მარხვითა და მარადის ზედგომითა და ღამე ყოველ დაშრომითა, ფსალმუნებითა და გალობითა“. და არცაღა მცირედ სადა სცა ჯორცთა მისთა განსუენებაჲ, და შეიქმნა და დადნა, ვითარცა ავლი.

ხოლო დიდთა მათ მარხვათა აღუსებისათა ერგასისთა მათ დღეთა ექუსთა წელთა შინა, არცა დღისი, არცა ღამე არა დაჯდის ქუე, არცა დაიძინის, არცა საჭმელი რად მიიღის, გარნა დღესა ხოლო კვრიაკესა ეზიარა ჯორცსა და სისხლსა ქრისტეს ღმრთისა ჩუენისასა. და მცირედ ოდენ წუენაკი მსხლისა შექმნული, იგიცა მცირედ, მიიღის, ხოლო პურისა

გემო არა იხილის ვიდრე აღუსებადმდე.

და მიერ დღითგან, ვინაფთგან ჰყრობილ-ყვეს იგი ციხესა მას შინა, სასთაულსა ზედა თავი არა მიდვის, გარნა ალიზაკი ერთი დაიდვის სასთუნალ. და ქუესაგებელად იყო გირჯაკი ერთი ძუელი. და კაცთა თუალსა სასთაულაკი ერთი ხალენისაჲ უცნ სასთუნლით კერძო. და თაყუანის-საცემელად კილიკი ერთი მცირე ქუე წარუგდებიედ. და გრწყილი და ტილი მოუგონებელი ადგილსა მას დასხმულ იყო.

ჟამსა ზაფხულისასა ცეცხლებრ შემწუელი და მჭურვალეზაჲ მზისაჲ, ქარნი ხორშაკნი და წყალნი მავნებლნი, მკვდრნიცა მის ადგილისანი სავსენი სენითა, წყლითა განსივებულნი და განყვთლებულნი, დაწერტილნი და დამშრშალნი და დამღიერებულნი, ჩარადოვანნი, პირმსივანნი და დღემოკლედ ცხოვრებულნი, და მოხუცებული არა ვინ არს მათ ქუეყანათა. და ესრეთსა მას ციხესა შინა ექუს წელ ჰყრობილ იყო და მძიმეთა მათ საკრაველთა შინა ადიდებდა ღმერთსა.

XV.

და ვითარცა მეშვდე წელი დადგებოდა, მოიწია წმიდისა და სამგზის სანატრელისა შუშანიკის ზედა წყლულეზაჲცა ჯორცთა მისთაჲ. და დაუცხრომელად შრომათა მათ გამო დაუსივდეს ფერწნი მისნი და თხრამლი აღმოსდიოდა ადგილდ-ადგილდ. და წყლულეზანი დიდ-დიდნი იყვნეს, და მატლიცა დასხმულ იყო წყლულთა მათ, რომელ-იგი აღილო ჰელითა თვსითა, და მიჩუნებდა მე და ჰმადლობდა ღმერთსა და თქუა: „ხუცეს, ნუ მძიმე-გიჩნ ესე, რამეთუ მუნი იგი მატლი უდიდეს არს და არა მოკუდების“. და მე ვითარცა ვიხილე მატლი იგი, მოუგონებელად დიდად მწუხარე ვიყავ და ვტიროდე ფრიად; კუალად მრქუა მე რისხვით: „ხუცეს, რად მწუხარე ხარ, ვიდრე უკუდავთა მათ მატლთა შექმასა უმჯობეს იყავნ ამათ მოკუდავთა შექმად აქავე, ამას ცხოვრებასა“. და მე მიუგე და ვარქუ: „ძამისა სამოსელი მცირედლა შეგერაცხა საგუემელად? და აწ მატლთა მაგათთვს მხიარულ ხარ!“ და მან მრქუა მე ქენებით: „ნუ ვის თანა იტყვ ძამისა სამოსლისათვს ცხოვრებასა ჩემსა, რამეთუ ადრე ყოფად არს დატევებაჲ უზადრუკთა ამათ ჯორცთა ჩემთაჲ“. რამეთუ შინაგან ძამა ემოსა, და არავინ იცოდა ჩემსა გარეშე, ხოლო გარეგან კაცთა თუალსა ანტიოქიისა პალეკარტი ემოსა.

XVI.

და ვითარცა ესმა ჯოჯიკს, ვითარმედ მიახლებულ არს ნეტარი დედოფალი წმიდაჲ შუშანიკ სიკუდიდ, წარვიდა და თანაწარიყვანნა ცოლი და შვილნი და მონა-მწვეალნი მისნი და მივიდა ციხედ ხილვად სანატრელისა შუშანიკ მარტვლისა. და ვითარცა მიიწია, მძლავრ შე-ხოლო-ვიდა, და თაყუანის-სცა პატიოსანსა ჯუარსა და მოიკითხა წმიდაჲ შუშანიკ. თანადაუჯდა და ჰკითხვიდა სალმობათა მათთვს. ხოლო წმიდამან მან ჰრქუა: „კეთილ ვარ, ვითარ ღმერთსა უნებს, არამედ ყოველსა წარსავალსა მას გზასა მეცა წარვალ“.

ხოლო ჯოჯიკ მსწრაფლ აღდგა ზე და პირველთა მათ უწესოთა საქმეთა აღუვარებდა და ევედრებოდა წმიდასა შუშანიკს და ეტყოდა: „სძალო და მხევალო ქრისტესო, ითხოვე ღმრთისაგან, რადთა მომიტევენ მე მრავალნი შეცოდებანი ჩემნი“. ხოლო წმიდამან

შუშანიკ ჰრქუა მას: „თუ შენ სხუად სახედ, ყრმებრ, არარად ჰქმნე, ღმერთმან მოგიტევენს შენ“. და ჯოჯიკ ჰრქუა: „მაგის სახისათჳს მოვედ მე შენდა, რადთა, რომელი-იგი არა რადმე სათნო ეყოს ღმერთსა, არა ვქმნე“. წმიდამან შუშანიკ ჰრქუა: „უკუეთუ ეგრე ჰყო შენ, უკუდავ მექმნე მე მაგით სიტყჳთა და ღმერთმან შესძინენ დღეთა ცხოვრებისა შენისათა“.

და მერმე, ვითარ შეატყუა ჯოჯიკ, ვითარმედ მას დღესა განვალს წმიდად იგი ჳორცთა ამათგან, ჰრქუა: „მაკურთხე მე და ცოლი ჩემი, მწევალი შენი, და შვილნი ჩემნი და მონა-მწევალნი ჩემნი. და თუ რადმე შეგცოდეთ, ვითარცა კაცთა საწუთროდსათა და სოფლისმოყუარეთა, მოგვტევენ და ნუ მოიწსენებ მედგრობათა ჩუენთა“. ხოლო წმიდამან შუშანიკ ჰრქუა ჯოჯიკს და ცოლსა მისსა: „ჰყავთ წარმდებად საქმე ესე ჩუენი, რამეთუ არავი იპოვა კაცთაგანი, რომელსამცა აქუნდა წყალობად და ტკივილი ჩემთჳს, რომელმანცა შეაჯერა უღმრთოსა მას საწუთროსა მეუღელსა“. ხოლო მათ ჰრქუეს: „ჩუენ თჳნიერ შენსა ფრიად დავშუერთით, გარნა არა იყო სმენად, არცა სიტყუად“. მაშინ ჰრქუა წმიდამან შუშანიკ: „განვისაჯნეთ მე და ვარსქენ პიტიახში მუნ, სადა-იგი არა არს თუალ-ღებად წინაშე მსაჯულისა მის მსაჯულთადასა და მეუფისა მის მეუფეთადასა, სადა არა არს რჩევა მამაკაცისა და დედაკაცისა, სადა მე და მან სწორი სიტყუად ვთქუათ წინაშე ღმრთისა ჩუენისა იესუ ქრისტესა. მიაგოს მას უფალმან, ვითარ მან უჟამოდ ნაყოფნი ჩემნი მოსთულნა და სანთელი ჩემი დაშრიტა და ყუავილი ჩემი დააჰქნო და შუენიერებად სიკეთისა ჩემისად დააბნელა და დიდებად ჩემი დაამდაბლა. ღმერთმან საჯოს მის შორის და ჩემ შორის. ხოლო მე აწ ამას ვჰმადლობ ღმერთსა, რამეთუ ტანჯვითა მისითა მე ლხინებად ვპოვო და გუემათა და თრევათა მისთათჳს მე განსუენებასა მივემთხვო და უგულისწმოებისა და უწყალოებისა მისისათჳს მე წყალობასა მოველი იესუ ქრისტეს მიერ, უფლისა ჩემისა“.

ხოლო იგინი ამას ყოველსა ზედა სიტყუასა მისსა ტიროდეს მწარედ და ჰრქუეს: „მოგვტევენ ბრალნი ჩუენნი და გუარკურთხენ, წმიდაო მოწამეო და მარტულო სანატრელო ქრისტეს ღმრთისაო“. ხოლო წმიდამან შუშანიკ ჰრქუა: „ღმერთმან მოგიტევენინ, რომელ-რად-იგი ჰყავთ“. მაშინლა აკურთხნა ჯოჯიკ და ცოლი მისი და შვილნი მისნი და მონა-მწევალნი მისნი, და ყოველი ეზოდ და პალატი მისი. და ამცნებდა სლვად გზათა ღმრთისათა და ეტყოდა, ვითარმედ: „ესე ყოველი ცხორებად, ვითარცა ყუავილი ველთად, წარმავალ არს და დაუდგრომელ და, ვინ სთესა, მოიმკო, და, ვინ განაბნია გლახაკთათჳს, შეიკრიბა, და რომელმან წარიწყმიდოს თავი თჳსი, მან პოოს იგი, რომელმან ადიდა იგი“. და უჯმნა და გამოგზავნნა იგინი მშჳდობით.

XVII.

მერმე შომდგომად ჯოჯიკისა, მოიწია თავი იგი ეპისკოპოსთად დამოველ და იოანე ეპისკოპოსი, მისივე მოყუასი, რომელი-იგი იყვნეს განმამტკიცებელ და დიდად დამაშურალ, სახლელუღითურთ თანაყოფით იყვნეს, მონა და მონაწილე იყვნეს და თანაზიარ შრომათა მისთა, მადლობით წარჰგზავნიდეს ნავთსადგურისა მის მიმართ ქრისტესისა. მსგავსად მისვე სახისა აზნაურნი დიდ-დიდნი და ზეპურნი დედანი, აზნაურნი და უაზნონი სოფლისა ქართლისანი მოვიდეს ეგრეთვე, რომელნი-იგი გულსმოდგინებით მონაწილე ყოფილ იყვნეს შრომათა მათ მისთა, სანატრელობით,

ვითარცა ახოვანსა მწნესა, მიჰვედრიდეს ქრისტესა.

და თხოვასა ერთსა ითხოვდეს მისგან ყოველნი იგი ეპისკოპოსნი და აზნაურნი ერთბამად, რადთა ბორკილი იგი ფერჯთად ბრძანოს საცოდ და ნაკურთხევად ყოველითათვის, რომლისათვისცა ჰრქუა წმიდამან შუშანიკ, ვითარმედ: „მე რად ვარ, არადირსი ესე? ხოლო ღმრთისმოყუარებისა თქუენისათვის ხუცესმან აღავსენ წადილი თქუენი მაგის სახისათვის. ხოლო მე რადმე-რად შემძლებელ ვარ? არამედ ყოვლად სავსემან ქრისტემან აღავსენინ თქუენ ყოვლითა კეთილითა, რომელნი-ესე ჩემთვის მოშუერთით და ეზიარენით ვნებათა ამათ ჩემთა და ჭირთა და ტანჯვათა. ხოლო მე, საყუარელნო, აჰა, ესერა, წინაგანმზადებულსა მას ჩემსა გზასა წარვალ საუკუნესა. ჭირისა ამის წილ ჩემისა ქრისტემან მომმადლოს მე სიხარული, სატანჯველთა ამათ წილ - განსუენებად; გუემათა ამათ ჩემთა და თრევათა და შეურაცხებათა - მივემთხვო მე დიდებასა და პატივსა ცათა შინა დაუსრულებელსა“. და იგინი, ჯნმულნი, ცრემლითა სავსენი, ძლევისა მისთვის დიდებასა ღმრთისა მიმართ შესწირვიდეს. და გამოვიდეს ციხით და წარვიდეს.

XVIII.

და მოიწია დღე იგი წოდებისა მისისა და მოუწოდა ეპისკოპოსსა მისისა სახლისასა აფოცს და მადლსა მისცემდა მისა მიმართ მოწლებობისა მისისათვის. ვითარცა მამასა და მამამძუძუესა, შემვედრა მე, კაცი ცოდვილი და გლახაკი ესე. და შეჰვედრებდა ნეშტთა მათ ძუალთა მისთასა და უბრძანებდა დასხმად ადგილსა მას, ვინადაცა-იგი პირველად გამოითრიეს და ეტყოდა: „უკუეთუ ღირს რადმე ვარ უკუანააქსნელი ესე მეთერთმეტე მოქმედი ვენაჯისად, იყვენით ყოველნი კურთხეულ უკუნისამდე ჟამთა“.

და ჰმადლობდა ღმერთსა და თქუა: „კურთხეულ არს უფალი ღმერთი ჩემი, რამეთუ მშვდობით მასა ზედა დავწევ და დავიძინე“. და შეჰვედრა სული თვისი უფალსა ყოველთა შემწყნარებელსა.

XIX.

და მაშინდა ადრე-ადრე მოიღო სანატრელმან მან ეპისკოპოსმან იოვანე შესაგრაგნელად მჩუარი წმიდად წმიდათა მათ და პატიოსანთა ნაწილთა მისთა. და ეგრეთ სხუათა მათ აღვიღეთ გუამი იგი ფრიად დამაშურალი და დაჭმული მატლთაგან, და განბანეთ იგი მატლისა მისგან მიწოვანისა და თხრამლისაგან, და შევჰმოსეთ მჩურითა მით.

და მაშინდა ეპისკოპოსთა მათ ორთავე, იოვანე და აფოც, ვითარცა ჯართა მწნეთა დაუღლვილითა სულიერითა და კეროვნითა აღნთებულებითა საკუმეველითა სულნელითა აღვიხუენით პატიოსანნი ძუალნი და გამოვიხუენით წმიდასა მას ეკლესიასა. და დავჰკრძალენით წმიდანნი იგი და დიდებულნი და პატივცემულნი ნაწილნი წმიდისა შუშანიკისნი განმზადებულსა მას ადგილსა. და მას ღამესა ანგელოზთა სახედ ღამე იგი გავათიეთ და დავითის ქნართა მით ყოვლადძლიერსა ღმერთსა და ძესა მისსა, უფალსა ჩუენსა, იესუ ქრისტესა, ვადიდებდით, რომელი ყოვლითა ყოველთა მიმართ შემძლებელ არს და განაქველნის მამანიცა და დედანიცა, და თვისთა მათ თვისი იგი ძლიერებისა ძლევად მიჰმადლის ყოველთა. რომელნი ეძიებენ მას

ერთითა გულითა.

XX.

და არს დასაბამი ტანჯვათა მათ წმიდისა შუმანიკისთაჲ თუესა აპნისისასა, მერვესა თვსასა, და დღესა ოთხშაბათსა; და მეორედ გუემად მისი - შემდგომად აღუსებისა ზატისა დღესა ორშაბათსა, და კუალად ტანჯვად ვარდობისა თუესა ათცხრამეტსა და აღსრულებად მისი - თუესა იკდონბერსა ათჩვდმეტსა, საცსენებელსა წმიდათა მათ და სანატრელთა მოწამეთა კოზმან და დამიანეთა.

და დღე ხუთშაბათი იყო, რომელსა განვაწესეთ საცსენებელი წმიდისა შუმანიკისი სადიდებულად და საქებულად ღმრთისა, მამისა და ძისა და სულისა წმიდისა, რომელსა შუენის დიდებაჲ უკუნითი უკუნისამდე, ამენ.